

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Villamos erővel.

A modern haladás legszebb, ép így poetikus, mint gyakorlati symboluma a ezikázó villám, a melyben rejltő erőt az emberiség egy ideig bámulta, míg egy genialis, merész elme az emberi uralom hatalmába nem ejtette, és ezzel a gőzerő fölé egy új erőt helyezett, hogy általa az emberiség fejlődésében egy új korszaknak nyissa meg a kapuját.

S mintha az erő külső hatásaiban is ragyogtatni akarna nagy hatalmát, bebizonyult róla, hogy *nemcsak mozgó, de világosságot terjesztő erő is*, a mely ragyogó, szemkápráztató fénysugaraival győzedelmeskedik a sötétség birodalma felett, hirdetőn a világosság és fény dicső győzedelmét.

Igy jelenik meg a villamos erő mint világító fényforrás és ipari mozgó erő.

És mi, a haladás e tényezőivel szemben összefont karokkal állunk, elmélkedünk, habozunk, agyon kalkuláljuk magunkat, és eredményül rettegve a tettek horderejétől, félve a kockázat sulya és e suly adta felelősségtől, marad minden a régiiben.

Ott járunk, a hol több mint egy század előtt a híres német költő állott, ki elkésereve szomorú állapotán a fénynek, kétségbeesetten kiáltott fel: „több világosságot!“ Oh hogyha az ő korszakában ébredt volna létre a villamos erő, ő költészetével állt volna be annak apostolának! És im, nekünk megvirradt a haladás korszaka, és mi alig lépünk tovább, mint a hol a híres költő az ő elmaradt korszakában járt, kiabálunk mi is több világosság után, de nincs erőnk, hogy kezünket rátegyük a zsilipre, s azt felnyitva, utat adjunk a világosság és fény árjának!

Tán csak nem burkolódzott elménk is sötétségbe, hogy félünk a világosság fénysugaraitól, tán csak nem vesztettük el tetterőnk a sötétség hosszú korszakában, hogy most a világosságnak adjunk utat?!

Nem, van itt eszmeél, van itt szellemi világosság, csak tetterő és merész elhatározás kell, hogy a modern erőnek, a villamosságnak itt is uralkodó trónust építsünk.

A kiindulás meg van adva!

T Á R C Z A.

Szerelmi vallomások.

I.

Becsületesre mondhatom,
Kedves, szeretlek én nagyon.
Szívemben nincs más érzelem,
Csak, hogy szeretlek végtelen.

A mi virágnak az illat,
A mely egész szívemig hat,
A mi vándornak a mama,
Az vagy nekem Marianna.

S ha ránczos lesz majd az arezom,
Ha reánk borul az alkony,
Akkor is azt beszélgetem,
Szeretlek Drágám, végtelen

S nem voltam soha hűtelen
Egy egész hosszú életen,
Legfőleg csak gondolatban,
Azért is mindig kikaptam.

II.

Nem szabad ám kételkedni,
Minden gyanút reám kenni.
Az ön vagyok, mindig. Az.
A vers tán nem jó. De igaz.

Csűröm mellett ninesen asztag,
Nem is leszek soha gazdag.
És nem leszek olyan gonosz,
Milyenek ön mond, hogyha rosz.

Nincsen semmim e világon,
Legfőleg egy pár kabátom.

Négy ajánlat fekszik a város asztalán előkelő és megbízható cézegektől a villamos erőnek Rimaszombatban való meghonosítására, mind a négy ajánlat nem kér több áldozatot a várostól, mint a mennyit áldozott eddig is a világításra, a mellyel pedig sok költség révén emelt fel benünket a fagygy-gyertya kultuszától a petroleum most már halavány birodalmába. — És ha még azok a lámpások világosságot adnának, de mikor csak pislognak és sokszor még csak nem is pislognak, hanem utjelzői egy régi korhadat állapotnak.

Hogy Rimaszombatban a világítás kérdése komolyan megoldandó, az már egyszer bizonyos, mi határozottan a villamvilágítás mellett vagyunk, és miért? megmondjuk röviden.

Egy villamos telep megalapítása által új erőforrashoz jutunk, a mely által nemesak fényt, világosságot terjesztünk utcáinkra, hanem ipari erőt is nyerünk, a mely elvezethető a kisiparos műhelyébe, a ki új iparirányokat karolhat fel az olcsó erő és beszerzendő gépek segítségével.

Ezzel eljutunk Rimaszombat kisiparának újra feltámasztásának nagy kérdéséhez, és már-már pusztulni induló társadalmi rétegeknek nyújtunk új alapot egy szebb, egy jobb jövő iránt.

Nem ábrándkép, nem álom ez, de a biztos siker látománya, a mihez nem kell más, mint gyors elhatározás, határozott program, a kockázatért felelősség elviselésére a kellő férfias egyéniség és hajthatatlan tetterő.

Ezek felébresztése igaz szükség, és mi hiszszük, hogy ezek képesen meg leend a villamos világítás és az új ipari, a villamos hajtóerő.

Dr. —

Gömör megye iparának szakszerű fejlesztése érdekében.

Hazánk gazdasági önállóságának biztosításánál és szépen fejlődő nemzeti iparunk kedvező viszonyainak megszilárdításánál a szakoktatás kérdése tudvalevőleg igen fontos tényezőt képez.

Ezen kérdés helyes megoldása már évtizedek óta foglalkoztatja úgy a magas kormányt, mint az ipari intézetek vezérferfiat, s hogy Magyarország e téren is már

a nyugodt fejlődés — szép reményekre jogosító korszakát éli, ezt azon eszme diadalának köszönhetjük, melynek révén a siker egyedül várható.

Az ipari szakoktatás ezen életképes eszméjét a magas kormány már a 90-es évek elején műhelyekkel ellátott ipari szakiskolák tömeges szervezésénél meg is valósította, mely iskolákkal egyidejűleg az országos iparoktatási tanácsot is szerezvén, az életrevaló intézmények által az ipar lendületesen haladásának szilárd alapját vetette meg.

A nagyméltóságú kereskedelmiügyi miniszterium egyes vidékek ipari jelentőségét méltányolva, az ország több pontján következő ipariskolákat állította fel: Szepes megyében: 1892-ben a gölnczbányai áll. vasipari szakiskolát, — 1895-ben a késmárki áll. szövőipari szakiskolát, — 1899-ben az iglói áll. építő- és faipari szakiskolát.

Gömör megyében: egyet sem. Továbbá nagyobb vidéki városainkban, ugymint *Kolozsvárott, Szegeden, Marosvásárhelyt, Aradon*, egy-egy kém- és faipari szakiskolát. *Ungváron* agyagipari szakiskolát, *Zalatnán* kőfaragó és kőcsiszoló szakiskolát, *Székely-Udvarhelyt* kő- és agyagipari szakiskolát, *Brassóban* fa- és köipari szakiskolát, *Homonnán* és *Uj Pesten* faipari szakiskolát, *Budapesten* óraipari szakiskolát.

Azonkívül több kézműves iskola: A m. kir. áll. kosárfonó iskola *Békésen*, *Belluson*, *Tokajon*. Magy. kir. áll. gyermekjáték-készítő iskola *Hegybánya—Széklánán*, m. kir. áll. csipkeverő iskola *Körmöczbányán*, államilag segélyezett mechanikai tanműhely *Budán*.

Ezen összeállításból az első pillanatban azonnal szembetűnik a szakiskoláknak két szomszédmegyé-(Gömör—Szepes)ben való aránytalan elosztása, illetve meggyének iparoktatási tekintetben való teljes mellőzése; mert míg Gömör megyében hasonló ipari viszonyok között még egyetlen egy ipari szakiskola sines, addig Szepes megyében két ilyen intézet már évek óta virágozik és folyó évi szeptember hóban megnyílik *Iglón* az állami fa- és építőipari szakiskola, melynek építési és felszerelési költsége kerek 180,000 forint.

A kik Szepes- és Gömör megye iparának ily aránytalan fejlesztését csak távolról nézik, azt fogják mondani, hiszen manapság a közlekedési eszközök gyorsasága és zónarendszerű díjszabása mellett a távolság nem képez akadályt, tehát az iskolák áldásos hatását a szomszédmegyebeli iparosok is érezni fogják, a dolog azonban ez esetben nincs egészen így. — Ugyanis Gömör megyének Szepes-felé semmiféle vasuti összeköttetése nincs s járható szekérut is nagyon kevés van jó állapotban, (legjobb talán még a Dósináról Poprád-felé vezető ut)

A Dósináról Igló-felé és Rozsnyóról Szomolnok-felé vezető utak egyes részei egészen járhatlanok s ezzel a Szepes—Gömör közötti közlekedési utvonalak ki vannak merítve.

Innen magyarázható ki azon körülmény, hogy csak

Egy pár szó Csiz-fürdőről.

(Népszerű orvosi tájékoztatás.)

Ritkán jelennek meg e lapok hasábjain olyan közlemények, melyek — bár általános érdekűek — mégis inkább az egészségügyi tudományok keretébe tartoznak, melyek tehát a közönséget ezen téren óhajtának tájékoztatni. A hiba e részben — bevallom — azokat illeti, kik itt körünkben ezen tudománynak apostolaiként működnek, és mentségül csak az hozható fel, hogy az eddigi tapasztalatok után nem igen nagy a bátorság benünk a kilépésre; mert félünk, hogy vagy meg nem értetünk, vagy félreértetünk, vagy ismét belátjuk, hogy nem volt reánk kíváncsi senki sem.

Engedelmet kérek tehát az érdemes Szerkesztő urtól bátor belépésemért, s ha úgy járnék is, mint egy igen kedves megboldogult megyénkbeli uri ember, ki, midőn — belépéskor megbotolván, — arezcel levágodva esett be a szoba közepébe, s az ott levő illusztris közönségtől bocsánatot kért, „hogy ilyen bátran léptem be“, — mondom, ha én is így járnék is, mégis szeretném elmondani azt, a mi a szívemet nyomja; mert átvagyok hatva ennek szükségességétől, továbbá, mert tudom, hogy igazat beszélek s végre mert teljesen érdektelen vagyok és itt csupán a közérdek vezérel.

Csizről akarok pár szót szólni, ezen vármegyénkbeli Isten áldásról, mely az utóbbi 10 év alatt lett semmiből előteremtve egy első rangu fürdőhelylő. Szokás volt itt megyénkben is ezt az intézményt eddig csak szárnypróbálgatásnak nézni, sőt voltak, a kik el sem hitték, hogy „olyan jó a vize“, vagy ha ezt elhitték is, biztosra vették, hogy „nem lesz ott víz elegendő“ — mert már a geológiában is tudósoknak hitték magukat. Ma, tíz év múlva, be kell látni, hogy ez már egy intézmény, egy fontos közegészségügyi tényező, melylyel számolni kell, mert ez — ha egyébtől eltekintենék is — már csak az idegenforgalomnak nagyobb mértékű ide-

De a szívem tele van
Forró érzellemmel,
Örök szerelemmel.

III.

Ön azt mondja, mesés volna,
Hogyha ez így lenne,
Hogyha igaz, hű szerelem
Lángolna szívemben.
Tegyen kérem, próbára,
Soha meg nem bánja,
Isten bizony! A szívem
A próbát kiállja.

Engedje meg (próbára), hogy
Másnak udvaroljak.
Fogadásból a legszebb lány
Lábához omoljak,
Ölelése, esőkje érhet
A legszebb leánynak:
Isten bizony! Ellen állok
Minden női esábnak.

IV.

De most már komolyan megmondom magának,
Mért emészti szívem naponként a bánat.
És mért derülök fel, ha a kaput zárják,
Hogyha a sötét éj terjesztgeti szárnyát.
Csak azért Édesem, mert ifju szívemen
Korlátlan ur lett az édes szerelem.
És egész álló nap kell az igát vonnom,
Pedig te vagy minden gondolatom, gondom.
És csak, hogyha leszáll a csillagos éjjel,
Csak akkor mondhatom kebledre hajolva,
Ezer esőba fulva, ezer esőkot adva,
Hogy szeretlek Édes, égő szenvedélylyel.

Juhász László.

a gölnczbányai szakiskolát minden éven 22—31 szepesi fiú látogatja, ellenben gömörmezeiben csak 1—3, lipői 3—4, sárosi 5, zólyomi 6, abauj-tornamegyei 2, székelyudvarhelyi 3—6, zempléni 2, hontmezei 3, háromszéki 2, pedig megyei ipari közönsége épen nem vadolható az iparoktatási intézetek iránt viselt közönyösséggel.

Mint ez adatok mutatják nevezett iskola növendékeinek 57%-ka a Szepességéből kerül ki és így helyi kulturális céljainak meg is felel, de igen kívánatos volna: ha alkalmas vasúti összeköttetés által az ipar iránt hajlammal bíró gömöri fiúknak a szepesmezei szakiskolák tömegesebb felkeresése lehetővé tételnek, illetoleg kedvezőbb alkalom nyújtatnék azok látogatására, vagy még inkább, hogy egy ipari szakiskolának Gömörmezeiben való felállítása által iparos közönségünk szintén nagyobb mértékben részesüljön a kormány ez intézményeinek áldásos ismeret-terjesztő hatásában.

A míg e bajok orvoslása egyik vagy másik irányban meg nem történik, addig megyénkbeli szegénysorsu iparosok fiainak szakszerű kiképzetésére sem mód, sem eszköz nyújtva nincs.

Az ipari szakiskolák feladata különösen a kisipar korszerűvé tételéhez szükséges szakképzettség terjesztése lévén, ez iskolákban első sorban szegény mesteremberek törekvő, szorgalmas fiait képeztetnek ki állami költségén, igen, de épen ezeknél képez Szepes- és Gömörmeze ezen elszigeteltsége közlekedési szempontból is számbaveendő akadályt, mert a jobb módú iparos felküldi fiát Budapestre vagy Kassára a felső ipariskolába, vagy elvégzetteti vele a középső iskolát és tanulmányainak folytatására a műgyegetemre küldi.

Leírt körülmények alapján arra kell következtetnünk, hogy megyénk iparának szakirányú fejlesztése és iparos közönségünk érdekeinek ilymódoni megvédése egészen elkerülte a megyei illetékes körök figyelmét.

Itt van a Sajó völgye számos vasgyárral és gőzfűrészzel, ott van a Rima-Murány-Salgótarjáni társulat likéri vasgyár telepe, a Chizsnyóvízi vasgyár, Dernői vasgyár, a Nagy-Szabolcsi országihíri papírgyár, a horkai faanyag (cellulose) gyár, a esetneki rézbánya, a Miklóssy-féle pelsőzi acéllámpa, a kun-taplocai vasgyár és öntőműhely, a Csákány-féle szerszámgyár Szalócson és több más kisebb-nagyobb ipar- és bányatelep, melynek műszaki tisztviselői, művezetői, mesterei, sőt előmunkásai bizony legnagyobb részben idegen származásúak; hát nem lehet-e-e megyénkbeli iparos ifjúságunknak az itt általánosnan elterjedt és bizonyos technikai képzettséget feltételező iparágak üzéséhez szükséges elméleti s gyakorlati ismeretek elsajátítását — a *technika legújabb vívmányainak és a jelenkor igényeinek megfelelő szakiskola felállítása által* — egyrészt megkönyviteni, másrészt kellő alkalmat nyújtani egyidejűleg oly intelligens munkások kiképzésére, a kik a szakiskolában tanultakat alapos gyakorlati ismerettel bővítve, később a felsorolt gyárak műhelyeit önállóan vezetni képesek lennének.

Ilyen intézet lehetne szerény véleményem szerint pl. egy *Rimaszombatban felállítandó állami gépészeti és faipari szakiskola*. A gépészeti szakiskolában készülne (a vidék szükségleteit tekintve véve) első sorban mezőgazdasági eszközök és kisebb gazdasági gépek. A faipari szakon pedig az ipariskoláknál szokásos faipari munkálatok.

De addig is, míg ezen eszme megvalósításának időpontja bekövetkeznék, gondoskodni kellene szegénysorsu iparos ifjainknak a távolabb fekvő szakiskolákban állami költségén való felvételéről, illetve szakszerű kiképzéséről, mint ezt az élelmes erdélyi székelyek már rég megtették, mert hazánkban alig található szakiskola a hol 5—6 székely ifju nem volna elhelyezve iskoláztatás végett, nagyobb részben állami költségén.

Losonez városa már szintén újabb idő óta aspirál áll. agyagipari szakiskolára és Léva városának nagyérdemű közönsége is a mult havi megyei közgyűlésen egy bõripari szakiskola szervezése iránt már megtette a szükséges intézkedéseket, ily viszonyok között nem lehet, hogy az általánosán elismert iparjegye mindezeket nyugodt lelkiismerettel nézze és most is virágzó iparának mielőbbi szakszerű fejlesztését ne kívánja.

Bizony egy ipari szakiskola és azonkívül nagyobb gépjavitóműhely felállítására megyénkben régóta égető szükség van, az elősoroltakon kívül már azért is, mivel az itteni vasgyárak s egyéb ipartelepek rendszeren éjjel-nappal üzemben vannak, melyeknél nagyobb javítások

terelésével is vármegyénkben közgazdasági szempontból is komolyan méltánylandó.

Reafordította most a figyelmet a Budapestről lerándult két expedíció, az első, hol 60 jövőbeli orvos kereste fel azt, tudós tanára vezérlete alatt, s megtanulta ösmerni ezen furdóknak gyógyítóhatását; második, hol a kész orvosok — és főleg furdóorvosok egy nagyobb csapat. látogatta meg s részesítették kritikai bíralatukban, — de én, ki tanuja voltam értekezésüknek, mondhatom és erősíthetem — részesítették nagyotku elősmérésük sőt bámulatuk nyilvánításában is. Az expedíciók vezetői tették meg azt a jóslatot, hogy Csiznek jövője nagy, hogy ennek egyikévé kell lennie a nagy furdóhelyeknek.

Hogy én most itt ezt elismételek, annak is szükségét látom, mert bár ez az intézmény megyénkbeli, s bár ez mintegy itt van a szájunkban, mégis kevesen ösmérik, hatását tekintve pedig igenis félreösmérik, azaz erre nézve a nagy közönség sok tekintetben tévedésben van. Célja tehát jelen pár sornak az utóbbiak felől kissé helyesebb tájékozást nyújtani.

Ösmert dolog, hogy a esziz forrásnak vize annyi jódot és bromot tartalmaz, hogy a continensnek egyik hasonló természetű — ma-már világhírre vergődött — gyógyvize sem vetekedhetik elvél. Ilyen vízzel gyógyíttatnak a gümös — azaz görvélyes — betegségek és az u. n. lueticus bajok, melyek a megromlott vérnek különféle betegségi alakokban való nyilvánulását képezik.

Ezen két betegségi csoportnál a esziz víz hatása brillians, annyira, hogy ezen tulajdonsága adta meg a furdóknak jelenlegi characterét, ez nyomta mintegy reá bélyegét, s ma úgy áll a dolog, hogy kezdenek szent borzalommal tekinteni az emberek mindenkire, ki már egyszer kénytelen volt a furdót igénybe venni. Reá fogjuk teljes bizottsággal, hogy ennek betegsége nem is lehet más, mint a fentemlített betegségek egyike, vagy másika: azaz kísütjük reá hogy „rossz a vére.”

Ezen tény az, mely a jelen sorok megírására ösz-

alkalmával felmerülő szállítási díjak, sőt — a javítandó gépek több napi, esetleg egy hétig tartó szállításának elkerülése által — magának az időnek megtakarítása is tetemes haszonnal jár.

Gaál János.

Hirek és vegyesek.

Előfizetőink és olvasóink figyelmébe!

Lapunk jelen száma utolsóelőtti a huszadik évfolyam 2-ik negyedében. — Olvasóközönségünk lapunk iránt mindenkor sok jóindulatot tanusított, s mi ez alkalommal — minden hangzatos felhívás mellőzésével — továbbra is kérjük lapunk részére a közönség szives jóakarátát és támogatását. — Midőn lapunk barátait az új negyede előfizetésük megújítására és lapunknak ismerőseik körében való szives terjesztésére kérjük, egyszersmind az iránt keressük meg azon t. előfizetőinket, kik a **fizetéssel hátralékok vannak, hogy a hátralékok öszszeszet beküldeni sziveskedjenek, ellenkező esetben a lap további küldését beszüntetjük.**

A „Gömör-Kishont” előfizetési ára:

fél évre 2 frt,
negyed évre 1 frt.

A kiadóhivatal.

Eskületétel. A helybeli egy. prot. főgimnáziumhoz ideiglenes rendes tanárra kinevezett dr. *Wallentiny* Dezső az esküt t. hó 17-én tette le az igazgató-választmány ülésén.

Esperességi felügyelő választás. A gömöri ág ev. egyházmegye esperességi felügyelőjévé *Kubinyi* Géza osv. képviselő választatott. Az egyházmegye ügyei iránt mindekor melegen érdeklődő felügyelőt új állásában nagyszámu tisztelője és jóbarátja üdvözölte.

Eljegyzés. Id. *Gasko* János, városunk régi tiszt polgarának kedves leányát: *Rózsát* folyó hó 18-án eljegyezte *Ruttkay* Jenő, az ózdi gyári provizorát tulajdonosa. Allandó boldogság kísérje a jegyes párt!

Uj tanár. A helybeli egy. prot. főgimnáziumhoz hirdett rendes tanári állásra a számos pályázó közül a megyénkbeli származásu *Gasko* Gyula pancsovai főgimnáziumi tanárt választották meg.

Beiktatás. Szép ünnepe volt t. hó 11-én a *Klenóczy* ev. egyházközönségnek. Ekkor iktatta hivatalába a még május 28-án egyhangulag megválasztott felügyelőjét *Mitske* Gusztáv urat, társulati erdész, r.-brézói lakost. A felügyelő ur reggeli 8 óra táján érkezett meg Klenócra, még pedig — a minék külön is megörültünk — kedves nejevel együtt. Rövid pihenő után kedves vendégeink a a templomba mentek. Leírhatatlan az az öröm, a mely leugrázott a vallásosságáról megyszerzte ismert klenóczyi ev. nép arcáról, a midőn látta, hogy egyházi felügyelője s szeretetreméltó neje ott ülnek véle, az egyszerű földmives néppel, együtt dícsöitik az Urat! Az istentisztelet után megtartott díszközgyűlésben az új felügyelő ur igazán olyan szép és nemes lélekre valló beszédet mondott, hogy méltán nagy reményekre jogosít bennünket. — erre letette a hivatalos esküt s az ünnep templomi része véget ért. De folytatása volt a paplakon. Itt keresték fel sorban az új felügyelő urat a tisztelő küldöttek: az egyháztanács, a tanító kar, a városi hatóság stb. Ki is minden egyes küldöttségnek külön-külön és valóban talpraesetten válaszolván, barátságáról s jóindulatáról biztosította őket. Végül a városháza tanácstermében számos terítettük s sikerült közebeé volt — Délután 4 órára járt az idő, midőn bucsut vett tőlünk a felügyelő urunk, igen jó benyomást hagyva hátra szíveinkben. — Elbocsátottuk ezen öszinte kívánattal: hozzá Isten szerény körünkbe gyakran!

Az érettségi vizsgák a helybeli főgimnáziumban 25-iken kezdődnek. A szóbeli vizsga előtt kihirdetik az írásbeli vizsgálat eredményét. — A vizsgákon *Czínke* István ev. ref. lelkész fogja elnökként helyettesíteni a püspököt, a kormány képviselőtében pedig *Szlávik* Mátyás erperisi akad. tanár fog kiküldött biztosként szerepelni.

Halálozás. talpig becsületen, köztiszteltben álló férfiú dőlt ki ismét sorainkból. *Broncs* István érdemes polgártársunk, ki valóságos typusa volt a tisztességben megöregedett, egyeneslelkű, nyíltszívű és kötelességtudó férfiaknak, folyó hó 15-én meghalt. — Mint ács iparos és vállalkozó ritka kitarással, szorgalommal és szerez-

tőnöz, és én meg vagyok győződve, hogy ezen a tényen nem is lehet sokat változtatni, főleg egyhamar, de mégis azt hiszem, hogy ha a dolgok igazi állapotáról helyesebb tájékozódást meríthetünk, talán az illetőnk s vélekedésünk közelebb jut az igazsághoz. Ezt a helyesebb tájékozódást kell a közvéleménynek iparkodni megszerezni.

Fájdalom, de való igaz, hogy ma a statisztika szerint — az emberiségnek 50 %-a hal meg a tüdővész, és a gümőkórnak legkülönfélébb alakjaiban. A görvélykór, ennek a csoportnak, mirigyekben, izületekben fellépő és roncsolással járó formái épen oly ösmeretekesek, mint maga a valódi tüdőgümösödés. De igen sok fajtája van ezen betegségeknek olyan, melyet a közönség nem ösmer el gümőkórnak, pedig sok-sok embert pusztít el.

Ilyenek p. o. az u. n. fejttyphus, mely nem más mint gümös agylob, ilyenek a hashártya-gyuladások egy tömege; a belek gümös-hurutja és sorvadása, végre az u. n. milias tuberculosis, mely pár napi lázas betegség után halált idéz elő.

Ezekből tehát látható, hogy kevesen vannak közöttünk, kik a gümös betegségektől egész életükre előre biztosítottak lennének, így tehát nem is lehet jogosult, hogy megbélyegezzük azt, a ki ilyféle bajtól felve, Csizbe megy, hogy meggyógyítsa magát, vagy elejét vegye a baj kitörésének. Oly szélesen van ezen betegség ma már befészkelve az emberiségbe, hogy magának a társadalomnak kell segíteni az államot és a közegészség hivatalnokait munkájukban, hogy a cél, — a betegség szűkebb körre szorítása vagy kiirtása — valaha elérhető legyen. Ma egyikünkön kell segíteni, holnap már a másikat jut a bajba, azért ismétlem, nem jogosult annak megbélyegzése, ki bajának elhárítása végett Csiz-furdót keresi föl.

De a esziz viznek jód- és brom tartalma nem csak a fent leírt betegknél jön alkalmazásba, mert rendkívüli nagy sikere van, minden gyulladós betegségek után is, a visszamaradt utóbajok (lobos termékek) feltisztításánál.

esével nagy vagyont szerzett, de azért megszokott és pontosan beosztott egyszerű életmódján sohasem változtatott. A szabadságharcban részt vett, s a közéletben is szerepelt, bár e téren működése nem volt nagyarányu. A közbeesülésben állott derék férfúnak pedáns pontossága, rendszeretete nemis vonásai voltak, s a vele érintkezőket előzőkeny modorával mindenkor megnyerte. — Evék óta naponta látható volt a Széchenyi-kertben, a mint az ő rendes sétáját végezte; a télen az influenza ágyba döntötte, s a fellépett szövödmények következtében meg is halt. Halála mindenfelé öszinte és igaz részvétet keltett, s a vármegyeházára és városházára — miután a megyei törvényhatóságnak és a városi képviselőtestületnek is tagja volt — kütölték a gyászlobogót. — Teme-tése folyó hó 17-én ment végre nagy részvét mellett. A végtisztességre a még élő 48-as honvédek — kik az elhunyt ravatalára koszorut is helyeztek, — gyászba vont zászló alatt vonultak ki s elkísérték örök nyugvó helyére szeretett, derék bajtársukat — Az elhunytban *Nagy* Ferenc városi főjegyző apósát gyászolja. — A család a gyászestéről a következő jelentést adta ki: „Alólirottak úgy magok, mint a rokonság nevében is megszorodott szívvél jelentik a felejthetlen édes atya, após és nagyatyja *Broncs István* városi és megyebizottsági tag, volt 1848/49-ik évi szabadságharczi honvéd és földbirtokosnak folyó 1899 év június hó 15-én délután 1 órakor, életének 75 ik évében, a halotti szentségek felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 17-én, délután 4 órakor fogtak a róm kath. egyház szertartása szerint a rimaszombati sírkertben örök nyugalomra tételni, az engesztelő szent-miséaldozat pedig folyó hó 19-én, d. e. 9 órakor fog a róm. kath. templomban az egék Urának bemutatattani. Áldás és béke kihült poraira! — Rimaszombat, 1899. június hó 15-én. — Özv. Dr. Klimó Jenőné sz. Broncs Sarolta, Nagy Ferencné sz. Broncs Gizella, Broncs Viktor, mint gyermekei Nagy Ferenc, mint veje Klimó Béla, Klimó György, Klimó Jenő, Nagy Pál, Nagy László, Nagy Imre, mint unokák.

Koszorumegeváltás. Dr. *Löcherer* Tamás kórházi igazgató-főorvos az elhunyt Broncs István emlékére *tíz forintot* küldött Bornemisza Lászlónak elnöknő kezéhez azzal a kérelemmel, hogy azt a Fehér-Kereszt-gyermek menedékháza javára fordítsa. Az egylet elnöksége lapunk utján is nyugtazza a nemeslelkű adományt.

Matura bál. A helybeli egy. prot. főgimnázium érettségét tevő ifjai július hó 1-én a „Három Rózsá” nagytermében zártkörű és jótékonycélu táncmulatságot rendeznek, melyre a meghívókat már szétküldték. — Amennyiben akadnának olyanok, kik tévedésből meghívót nem kaptak volna, és arra igényt tartanak, sziveskedjenek a rendezőség irodájába (Forster-féle ház) intézni megkeresésüket. — A táncmulatságra az előkészületek nagyban folynak, s az ifju rendezők lelkes gárdája nemcsak a maturára készül szorgalmasan, hanem az ezt követő „muri” ra is. Az esti 9 órakor kezdődő mulatságra a belépti-díj 2 korona.

A helybeli kir. járásbíróshoz albirói állásra hirdett pályázat t. hó 17-én lejárt. Mint halljuk, az állás elnyerésére 33-an pályáztak.

Közgyűlés. A esziz jód-brom furdó részvénytársaság t. hó 20-án tartotta rendes évi közgyűlését *Molnár* József elnöklote alatt Csizben. A közgyűlésen a részvényesek szép számmal jelentek meg, s figyelmesen meghallgatták *Horváth* József igazgató jegyző jelentését, melyben a mult év eredményeiről számot adott. Még mindig újabb befektetésekre, építkezésekre lévén szükség, a részvényesek ez idén sem jutottak osztalékhoz. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagokat: *Molnár* Józsefet és *Glob* Arthur t s a felügyelő bizottságból kilépő *Marikowszky* Gézát újra megválasztotta a közgyűlés, mely után a fehér asztalhoz vonultak a részvényesek. Itt ebédközben *Molnár* József és id. *Sassy* János ügyvéd mondott tetszéssel fogadott pohárköszöntőt.

Gyermekek mulatsága. A helybeli „Gizella” kisdóvo-intézet növendékei szokásos nyári mulatságukat, — mely az apróságoknál vizsgaszámba megy, — július 9-én tartják a Széchenyi-kertben 20 krajezaros belépti-díj mellett.

Halálozás Megyénk széles körben ismert családja gyászolja özv. *Lenkey* Györgynét, ki f. hó 18-án Ronyán 72 éves korában elhunyt. A család következő jelentést

Aztán az idült eszuzos betegségek, — és a torzító közvényben szenvedő betegek sehol sem várhatják jobban a gyógyulást, mint épen Csizben.

Ezért tehát az orvosok ma már ily fajta betegeiket is Csizbe küldenek, ha nem tartanák vissza a betegeket az említett előítélet, mely már oly szélesen elterjedt a társadalomban, s mely, mint mondám, oly nagyon helytelen.

A esziz vizről tudnia kell a nagy közönségnek még az is, hogy ennek konyhasó tartalma is oly nagy, hogy felfedezésekor a nép sőt helyett kezdette használni. Tehát ide jöhetnek ismét mindazok a betegek, a kiknek a sós-furdók voltak javallva. Azok, kik eddig a Gellérthegy alatti Erzsébet-furdóba mentek, ma bátran kereshetik fel Csizt, mert itt a konyhasó hatása a jódnak ereje által hatalmasan módosítottatik elő.

Le kell tenni a Csiz-furdóról táplált előítéletéről, mert az sem nem jogosult, sem nem helyes. A furdó jövője azt kívánja, hogy oda mindazon betegek bizvást menjenek, kik ott gyógyulást reménylhetnek, azoknak száma pedig felette nagy, mert nagy azon a betegségek száma, melyeknél a esziz víz használata jogosult.

De le kell tenni az előítéletről különösen nekünk, kiknek megyénkben fekszik a furdó, mert sem mint hazafiak, sem mint a megye hű fiait nem teljesítettük kötelességünket, ha előítéleteket terjesztünk s ezáltal gátat vetünk Csiz fejlődése elé.

Csiznek pedig fejlődéséhez jogos reményt lehet fűzni, mert ez nem klímával és szórakozással, hanem valódi istenadta gyógyerejével gyógyít: itt a betegek valódi betegeknek tekintetnek, és kezelhetnek, így tehát ez intézmény egy valóban fontos közegészségügyi intézménynek kell, hogy tekintessék.

Karolja fel tehát első sorban a saját vármegyéje, egyesek úgy, mint a hatóság, legyen annak apostola minden megyebeli ember, hogy így Csiz mielőbb elfoglalhassa méltó helyét ott, a hova való, — a világhírű gyógyintézmények sorában.

Dr. — y.

adta ki: „Lenkei László és neje Czerva Aranka, gyermekei: László és Kálmán; — Lenkey Margit; Zatrogh Judit és a számos rokonság nevében is megtört szívvel jelentik a felejtethetetlen jó édes anya, anyós, nagynya és testvérnek özv. zádorfalvi Lenkei *Lenkey Györgg* szül. Vajányi Zatrogh Annának rövid szenvedés után a folyó év június 18-án reggeli 5 órakor 72 éves korában történt gyászos elhunytát. — A boldogultnak hült tetemei a folyó hó 20-án, délután 3 órakor fognak a runyai sírkertben örök nyugalomra tétetni. — Áldás és béke lengjen drága porai felett!

Tüzoltó diszgyakorlat és mulatság. A helybeli tűzoltó-egylet f. hó 29-ikén délelőtt diszgyakorlatot tart, délután pedig a Széchenyi-kertben táncmulatságot rendez, melyre az egész testület kivonul. Közönségünk, mely az egylet iránt már a farsangi mulatság alkalmával is élénk érdeklődést tanúsított, bizonyára ez alkalommal is nagy számmal fog megjelenni.

Dimissio. Folyó június hó 18-ikán, vasárnap délután kedvezőtlen időjárás mellett folyt le a helybeli egyesült protest. főgimnázium tornavizsgálata a közönség élénk érdeklődése mellett. 360 tanuló vonult ki a vásártérre, nagyobb részben tornaruhába öltözve, *Michnay Gyula* vezetése alatt s nyomban megkezdte a rendgyakorlatokat egészen olyan formán, mint az országos tornaversenyeken szokás: adott jelre vezényszó nélkül. A csinos és precíz mozdulatok látványosság szempontjából is meglepően sikerültek s közönségünk örömmel gyönyörködött a fejlődő új generációban. Ezután egy 50—60 főből álló kisebb csapat tüzér-táncot mutatott be, melyet az ügyes gyermekeknek meg kellett ismételniük. Erre a versenyek következtek; a legügyesebb tornászok közül 30-an nyertek különböző díjakat a korlaton, nyújtó elért sikereikért, továbbá verseny-futásért, magas-ugrásért stb. A verseny-programm egy része a rossz idő miatt elmaradt, de a közönség még látni kívánta a füles lapdajátékot is, melyet ez év folyamán gyakoroltak be. Egyetlen szám sem ébresztette fel annyira az érdeklődést, mint e játék, melyben ugyszólván hadseregek küzdenek egymással, hogy beveggyék ellentelük kapuját, illetve megvédelmezzék a magukét. — s a csepegő eső daczára két küzdelmet nevezett végig a közönség. élénk szimpáthiával kísérvén a küzdő táborokat. — Nem mulaszthatjuk el megemlíteni azt, hogy a tornaversenyek teljes sikerrel csak úgy és akkor folyhatnak le, ha a versenyzők ter korlátlanul van elrekesztve; a közönség természetesen kíváncsi s miután korlát nincs, benyomul oda, a hol a versenyzőket akadályozza. Jövőre ez állapotot okvetlenül segíteni kell! Miskolcban a vizsgálat szépen sikerült s a jury, melynek tagjai *Samarjay János, Molnár József és Hámos Zoltán* ig. vál. tagok voltak, örömmel győződhettek meg arról, hogy főgimnáziumunkban a kiválóan fontos tantárgy szép sikerrel taníttatik. — Kedden, folyó hó 20-án volt az iskola záró-ünnepélye, mely alkalommal *Czínke István* ref. lelkész és vallásnár mondott gyönyörű imát, *Bodor István* igazgató pedig szép beszéd kíséretében kiosztotta az ösztöndíjakat és jutalmakat; az ifjuság büszkével énekelte el a Szózatot s ezzel az 1898—99-ik iskolai év ünnepélyesen bezárta. A tanulók az idén 500 forintot felüli összeget kaptak. 45—45 frtot kaptak: Nagy László, Pósa Péter, Batta István, Huszth Jenő, Dráskóczy Zoltán; 35—35 frtot *Belicza András, Cseh Samu, Sztraka G. János*; 22 frt 50—22 frt 50 krt: *Záhonyi Aladár, Várnay György, Maróthy Gyula, Kemény Lajos, Huszth Ferencz, Lerner Ferencz, Molnár Ferencz*, továbbá 5—10 frtnyi összeget tizenegy s könyvjutalmat 15 tanuló. Itt említjük föl, hogy a szóbeli érettségi vizsgák 25-én vasárnap kezdődnek s négy napon át fognak tartani.

Mulatság. A helybeli kereskedő ifjak egylete f. hó 18-án megtartotta a Széchenyi-kertben mult vasárnapról elmaradt mulatságát. Az idő most sem kedvezett a kellemes szórakozásokat ígért mulatságnak, mert csak rövid ideig szünetelt az eső. Ezt a rövid időt azonban igen ügyes, leleményes dolgokra használta fel a rendező. *Holländer Géza* joghallgató volt a mestere a mutatványoknak, melyek élénk derűtségben tartották a szép publikumot s tapsvihart arattak. Most egy bohóc, majd elefánt stb. stb. formájú léghajókat repítettek fel, a nézők pedig élénk érdeklődéssel kísérték az óriási magasan szálló fura alakokat. Volt aztán serpentin, con-fetti is bőven, nem is szólva a tánczról, melyből még bővebben kijutott a szép leányoknak, menyecskeknek. A négyeseket mintegy 46—48 pár tánczolta, s a közönség aránylag csekély száma — ami a kedvezőtlen időnek volt tulajdonítható — legkevésbé sem csökkentette a jó kedvet. Este a gyönyörű színes lámpionokat meggyújtották, s ezek pazar fényénél a késő éjjelig tánczolt a lelkes ifjuság.

Pénzintézetek vizsgálata. Az osztrák magy. bank miskolci fiókintézetének felügyelője *Reich J. f.* hó 18-ikán városunkba érkezett, s itt a pénzintézetek ügykezelését megvizsgálta.

Gazdasági kirándulás. A breznó-bányai gazdasági egylet 25 tagja *Brunth János* igazgató vezetése alatt f. hó 16-án városunkba érkezett, hogy a kurincai áll. földmives iskolát megtekintse *Badányi Gyula* rendőrkapitány fogadta az érkező vendégeket, kik szombaton reggel kocsikon kirándultak a kurincai pusztára, s ott tüzetesen megtekintették s tanulmányozták a földmives iskola berendezését. A vendégeket a telepen megis vendégleltette a földmívelési miniszter, ki a tanulságos kirándulás alkalmából vasúti kedvezményhez is juttatta a breznó-bányai gazdákat. Az ebéden ünnepelték a földmívelésügyi minisztert, a földmives iskola igazgatóját s tanító testületét. Szombaton délután a társaság nagy része elutazott.

A helybeli csizmadia ifjuság f. hó 25-én a Széchenyi-kertben 40 kros belépti-díj mellett nyári mulatságot rendez.

Halálozás. A rimaszombati járás megyei utibiztosát *Ráztóczy Pált* mely gyászba borította fiatal — 34 éves — felesége f. hó 18-án bekövetkezett halála. A gyászsetről a család következő jelentést adta ki: *Ráztóczy Pál* saját, valamint gyermekei *Béla* és *Lenke* nemkülönbön számos rokonai nevében fájó szívvel jelenti szeretett hitvestársának, illetve áldott jó anyának *Ráztóczy Pálné* szül. *Vicziány Gizellának* folyó 1899. évi június hó 18-án élte 34-ik, boldog házasságának 18-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A boldogult hült tetemei f. évi június hó 20-án d. u. 2 órakor fognak az ág. h. ev. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nyustján 1899. évi június hó 18-án. Áldás, béke és szeretet lengjen hamvai felett!

Katonajárás Dobsinán. Báró Beck Frigyes vezérkari főnök és még hét vezérkari generális vezetése alatt vasárnap 51 törzstiszt érkezett a dobsinai jégbarlanghoz. Galicziából, Dukláról indultak tanulmányutra s Bártfa, Eperjes-, Szomolnok- és Rozsnyón át érkeztek vasárnap délelőtt fél tízkor Dobsinára. Az állomásnál egy küldöttség élén a polgármester üdvözölte a monarchia legelőkelőbb katonái testületét. Br. Beck szívélyesen fogadta az üdvözlést és a magisztratus kalauzólása mellett azonnal a jégbarlanghoz hajtottak. Az edél folyama alatt ő kegyelmessége a város és polgárság jóléteért emelt poharat. A szívélyes szavakat a polgármester köszönt meg egy szép toasztban. A polgárság boldogan süttog egy jövő évi dobsinai nagy hadgyakorlatról és a városnak arról a régi szép álmáról, hogy még a boldogult trónörökös által megkezdett és félbe maradt katonai utat Lőcséről Dobsinának talán most már kiépítik. A jégbarlang különben most katonatisztek látogatásáról eléggé hangos. Csak a napokban f. hó 13-án látogatta meg Clair altábornagy vezetése alatt a kassai honvédkerület tisztikara. Kellemes hatást tett a városiakra a katonai uniformisból kibangzó tősgyökeres magyar szó. Akár csak egy debreczeni civiskompanya öltözött volna át valami farsangi maskaradának. Ma meg az iglói közösök és jolsvai honvédek vesztegetik fenn a hegyünk közt egymásra e puskaport. Éjjelre 500 katonabácsi számára keresnek Dobsinán szállást.

Halálozás. Sajó-Gömörön folyó hó 15-én elhunyt *Pál György* nyug. megyei járási írnok, ki a 60-as években esküdt is volt, a szabadságharcot pedig mint vitéz honvéd küzdötte végig. Az elhunyt 74 éves volt. Temetése f. hó 17-én ment végbe nagy részvét mellett. — Béke poraira!

Örömhír. Tompa Mihály rég várt reliquiáinak I-ső köteté „Ünnepi egyházi beszédek” ezim alatt végre megjelent, Tompa nagy tisztelőjének és buzgó búvárolójának, a szintén költői lelkű *S. Szabó Józsefnek* gondos szerkesztésében. Kiadására — valóban áldozatkészséggel és nagy bizonytalanra — *Ferenczi B.* vállalkozott Miskolcra, kinél ez az I. kötet 1 frt 50 krté megvásárolható. És a megszerzésre valóban érdemes. Igaz ugyan, hogy e beszédek nem mondhatók a szó szoros értelmében kész predikációknak, mert sem a belső, sem a külső kidolgozás nem teljes bennök. Inkább csak odavetett gondolatok, csak vezérfonalul szolgáló vázlatok, melyeket bizonyára a szószéken, az élő beszéd hevében és közvetlenségével bővített ki, s tett meggyőzőbbé, ünnepélyesebbé s teljes egészé a szónok. De Tompa szellemi képének, — különösen, mint egyházi szónokának — hű és igaz megrajzolásához nem egy sikerült és jellemző vonást szolgáltatnak; s mit nyújt e kötet, az teljes Tompa gondolatgazdagságával, tömörségével, magvasságával és emelkedettségével. Tárgykutatása, felosztása legtöbbször megkapó, elmés, érdekes, mely és szigorúan szövegyszerű. Egyes részleteknél komoly, szép nyelvezete is egész a költői szárnyalásig emelkedik. Annyi bizonyos, hogy ha Tompa maga adhatta volna sajtó alá e beszédeket — a mint azt Szabó is megjegyzi — változtatott volna vázlatos kidolgozásukon, a mint azt régóta közkézen forgó egyházi munkáinál eselekedte: a közrebocsajtó azonban sem hozzájuk nem adhatott, sem belőlük el nem vehetett, hanem adta úgy, a hogy találta, s a hogy követelte tőle az irodalmi lelkiismeretesség. Tartalmaz e kötet 22 beszédet, melyekből 5 újévi, 3 husvéti, 4 pünkösdi, 8 karácsonyi s 2 ó-év utolsó napjára való. Nem bírálni akartuk a halhatatlan nagy embert, csak röviden jelezni az örvendetes irodalmi eseményt s figyelmebe ajánlani különösen Tompa gömöri tisztelőinek e posthumus művet, melyből — a szép előszó szerint — „nem dohos siri szag, de az örök életnek, a halhatatlanságnak üde szellője árad ki.”

Adomány. A Rimaszombati polgári olvasókör javára eddig következő nemeslelkű adományozók ajánlékoztak vissza a ház-alap javára kibocsajtott könyvényeiket: *Dapsy József* 9 drb, *Hámos László* főispán 5 drb, *Bornemisza Elemér* és *Benko János* 3—3 drb, *Dráskóczy László, Rábely Miklós, Soós Gyula, Varga Lajos, gróf Serényi Béla, Broncs István, Soós Ferencz* építész és özv. *Paizs Lajosné* 2—2 drb, *Benyo Béla, Cseh János, ifj. Gasko János, Jakovetz Alajos, Kohuth Lajos, Ifj. László János, id. Lévy István, Rakottay Lajos, Spuriusz József, Szabó József* cipész, *Tomay Alajos, Varga István, Vozáry Samu, id. Gasko János, Kovács József, Bornemisza István, Bornemisza Istvánné és Sonnenschein Miksáné, id. Kálmán Frigyes, dr. Kármán Aladár, Rakottay Danó* és *Lévai Izsó* 1—1 drbot. Ugyancsak a „Ház-alap” javára *Kozma Szabó József* és *Rábely Miklós* 50—50 frtot, *Rónay Gyula* 20 frtot, *Zsuffa Kálmán* 10 frtot és *dr. Cziner Miksa* 1 drb 10 frt értékű nem kamatozó kötvényt adományoztak. Az elnökség és választmány lapunk útján is halás köszönetet mond az adományokért

Halálos esés. Mult pénteken délelőtt a Széchy-utczában épülő *Matolesy-féle* ház tetejéről *Pulinyi Márton* 46 éves ácssegéd munka közben lezuhant. A szerencsétlenség után nyomban elhívták a városi orvost, ki a súlyosan sérültet beszállította a helybeli kórházba, hol *Pulinyi* csakhamar kiszenvedett. A kórház igazgatósága az esetet bejelentette az ügyészségnek, miután azonban kiderült, hogy az ácssegéd ittas volt s szerencsétlenségért nem lehet okozni senkit, a vizsgálat beszűnttetett, s a tragikus véget ért munkás hulláját a kórház halottas házából eltemették.

Várható termés. A buza, rozs, árpa és zab várható termését vármegyénkben június 10-ikéről következőkép mutatja ki a földmívelési értesítő. *Buza*: 39.751 kat. hold bevetett területen kat. holdanként 7.16 méter-mázsa átlagos és összesen 284.151 m. m. termés várható. 1898-ban 230.361 m. m. volt a buza termés. *Ros*: 22.244 bevetett kat. holdon 6.36 m. m. átlagos termés várható kat. holdanként; összesen pedig 141.453 m. m. 1898-ban 108.706 m. m. volt a rozstermés. *Árpa*: 14.559 kat. hold bevetett területen holdanként 6.92 m. m., összesen 100.751 m. m. termés várható. 1898-ban 82.755 m. m. volt az árpa termés *Zab*: 29.946 bevetett kat. hold területen holdanként 5.97 m. m., összesen

178.343 m. m. termés várható június 10-ikén. Az 1898. évben 154.825 m. m. volt a zabtermés.

Járda Putnokon. Jövő héten megkezdődnek Putnokon a város életében nevezetes munkálatok. A nagyobb utcák járdával való ellátását határozta el a város, s ez a felsőbb jóváhagyást is megnyerte. A járda lerakását jövő héten kezdik.

Vásár. A kersk. miniszter megengedte, hogy Feled községben a folyó évi szeptember hó 9. és 10-ére eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember hó 10. és 11-én tartassék.

Évkönyv. A gömörmezei orvos-gyógyszerész egylet 29-ik és a megyei orvos-szövetség első évkönyve az elnökség összeállításában e napokban hagyta el a sajtót. A csinosan kiállított tartalomdu évkönyvben a megyei orvosok és gyógyszerészek névsora után közölve van a Jolsván tartott egyleti közgyűlés, a városunkban tartott szövetségi alakuló közgyűlés, a Rozsnyón, s öszel Nagy-Rőczen tartott orvos-gyógyszerész egyleti és szövetségi közgyűlés jegyzőkönyvei. A hat jegyzőkönyv 63 oldalra terjed s egész terjedelmében közli a tudományos értekezéseket, a vármegyei egészségügyi statisztikát és az elhunyt dr. Szabó Samu és dr. Török János felett tartott emlékbeszédeket. A vármegyei orvosok és gyógyszerészek bizonyára élénk érdeklődéssel olvassák a sok gonddal összeállított évkönyvet, mely az egylet és szövetség működésének hű tükré.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati anyakönyvi hivatalnál f. év *május* havában következő születések, halálozások és házasságok jelentettek be: *Születés*: törvényes gyermek 11, ebből fiú 4, leány 7; törvénytelen 5, ebből fiú 2, leány 3 — *Halálozás*: **Valikovszky Mária* 26 éves, *Racz Frigyes* 6 éves, *Suhajik Jánosné* 60 éves, ifj. *Major J. I. éves, Delics Margit* 12 napos, *Takács Erzsébet* 30 éves, **Kózik J.* 41 éves, **Bata Neitusz* 61 éves, *Perjessy J.* 63 éves, *Kovács M.* 7 hónapos, **Vavrek I.* 8 hónapos, **Máté I.* 47 éves, *Kubik Ilona* 4 éves, *Marton Elza* 9 éves, *Forster Oszkár* 23 éves, *ifj. *Orbán János* 26 éves, *Deme Gyula* 11 hónapos, *Varga Józsefné* 68 éves, **özv. Valent Jánosné* 65 éves, *Szűcs Istvánné* 32 éves, **Szarvas Lajosné* 30 éves, *Bodnár Anna* 8 hónapos, *Magasitz József* 16 hónapos, **Mihályi Lajos* 32 éves. Összesen 24. Ezek közül a *gal jelöltek a gömörmezei kórházban haltak el. *Házasságra lépett*: *Buday Gyula* — *Benyo Erzsébet* egy vallásnak, ifj. *Viczián János* — *Balog Zsuzsanna* egy vallásnak, *Nagy András* — *Stefánik Zsuzsanna* egy vallásnak, *Hronetz Pál* — *Réti Mária* vegyes vallásnak.

Két telivér vizsla (pointer) eladó. Az egyik két éves, nagy gonddal kitanítva és a vadászatra bevezetve. Kitérő orra van; szilárdan áll, a vad kitérésénél, továbbá szóra, sípra, lövésre fekszik. Mint használati vizsla párját ritkítja. A másik 14 hónapos, kifogástalan házi és mezei idomítást nyert. Kinézési modora igen szép, s nagyon engedelmes. Szóra, sípra, lövésre föltétlenül fekszik. Csupán a bevezetése van hátra. Tulajdonosa csak azért adja el, mivel a vadászattal felhagy. De zsákba macskát nem akar árulni, tehát az ebeket, s idomításukat kívánatra a venni szándékozóknak bemutatja a mezőn. Közlebbi értesítést ad szíveségből a kiadóhivatal.

Allategészségügy. A „Földmívelési Értesítő” kimutatása szerint vármegyénkben f. hó 14-én a ragadós állati betegségek állása ez volt: *Veszétség*: *Kokova, Priboly*, összesen 2 község. *Tenyészbenáság és hólyagos kiütés*: *Szent-Király, Sertésvész, Beretke, Betlér, Csetnek, Csiz, Csoltó, Dernő, Egyházabást, F.-Balog, Gömörnyit, Hanócz, Hosszuszó, Jánosi, Jolsva, Kecső, Kerek-Gede, Kis-Rőcze, K.-H.-Hosszurét, K.-H.-Várallya, Kuntapoleza, Lekenye, Nadabula, N.-Rőcze, Putnok, Ragály, Rimaszombat, S.-Ujfalu, Rimaszécs, Sajó-Gömör, Síd, Szárnnya, Tornallya, Umrla-Lehota, Zabar*, összesen 33 község.

„Az Ország-Világ” nyara. A nyári meleg beköszöntött, és vele együtt megnőtt a szerkesztők gondja is, hogy az u. n. ugorka évad alatt, az olvasónak szórakozást és mulatást szerezzenek. Az „Ország-Világ” szerkesztősége erre a nyárra teljes programot dolgozott ki, a mely méltó e kiváló ujság tradícióihoz, azokhoz a tradíciókhoz, a melyek oly népszerűvé és kedvelté tették a legrégibb magyar hetilapot. A nyáron az „Ország-Világ” folytatja *Bretharte* „a három pajtás” ezimű illusztrált regényének közlését, két hetenként a magyar zeneirodalom jeleseinek munkáiból zeneszámokat közöl, minden aktuális eseményt képbemutat és e mellett kipróbált jeles munkatársaitól szépirodalmi munkákat közöl. Mindezt a most megjelent számból is láthatja az olvasó, a melyet kívánatra a kiadóhivatal ingyen megküld. A zeneműleleten kívül van benne egész sereg kép a párisi eseményekről, a *Dreyfus* pörből, látható benne *christiani* báró *merénylete* *Loubet* ellen, nem is említve tömérdek más illusztrációt, melyek az ujságot díszítik. Ily előnyök mellett, az „Ország-Világ” előfizetési ára negyedévre csak 2 forint és ha valaki félévre előfizet, az karácsonykor ingyen megkapja az „Ország-Világ” karácsonyi almanachját, melynek bolti ára 2 forint. Előfizetési pénzek, az „Ország-Világ” kiadóhivatalába, Budapest, Hold-utca 7. küldendők.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Szizjártó-utca** 36. szám alatti ház utcai része, mely 3 szoba, előszoba és a megfelelő mellékhelyiségekkel bir, folyó évi **november 1-től házsonbérbe vehető**, esetleg örök áron is eladó. — Érdeklődők forduljanak a tulajdonos **Dapsy Józsefhez**. 3—3

Egy tanuló

könyv- és papirkereskedésbe, továbbá

egy tanuló

könyvkötészetbe azonnal felvétetik. — Hol? megtudható e lap kiadóhivatalában.

Eladó koresma-épület.

A **guszonai** közbirtokosság tulajdonát képező koresma-épület a f. évi **július hó 9-én** d. u. 2 órakor Guszona községében megtartandó önkéntes árverésen el fog adatni, hová a venni szándékozók ezennel meghívattak.

1-2

1985. sz. — **Basilidesz Gusztáv**, mint a jolsvai birtokosság elnökének kérése a jolsvai tagosítás végbefejezése iránt.

Végzés.

A Garamszöghy László mérnök által bemutatott kihalási földkönyv és térképek felett az érdekeltek meghallgatására a netáni felszólamlások elintézésére s a munkálatok meghitelesítésére határidőül **f. 1899. évi július hó 12-ik napjának d. e 9 óráját** esetleg a következő napokat **Jolsva városa házához** kitűzöm, s ahhoz a lakhely szerint ismert birtokosokat személyesen, az ismeretlen tartózkodásukat **Institórisz Endre** rimaszombati ügyvéd kirendelt ügygondnok által s a „**Gömör-Kishont**“ helyi lapban kétszer közzé teendő jelen végzéssel, továbbá a bejelentett munkálkodó mérnököt s hitelesítő mérnököt **Jacsko Pál** gyakorló mérnököt törvényes következmények terhe alatt megidézem, illetve meghívom.

Kir. Törvényszék Rimaszombatban, 1899. évi június hó 12-én.

Tomcsányi, eljáró kir. tszéki bíró.

2-2

A kőbányai Király-Sörlőző részv.-társaság

„Góliát“

MALÁTASÖRE

a legegészségesebb, legtáplálabb és legkellemebb üdítő ital.

Dr. Korányi és **Dr. Kétly** egyetemi tanár urak gyógyezelokra is ajánlják és idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használtatik.

7-30

Kapható minden jobb fűszer-kereskedésben és vendéglőben.

Óvakodjunk utánzatoktól

Gyakornokul

elfogadok VI. vagy VIII. gimnáziumi osztályt végzett fiatal embert gyógyszer-táramba.

Vác, 1899. június hó.

Urszinyi Arnold, gyógyszer-tár tulajd.

1-2

Hirdetmény.

1264. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Gömörmezei Nép- és Iparbank** végrehajtónak **Tandó Bód Jánosné** szül. **Bodon Klára**, **Lukács Jánosné** szül. **Bodon Amália** és **Bodon Lukács** radnóti lakosok végrehajtást szenvedő elleni 900 forint tőke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881 évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Radnót községben fekvő s a radnóti 470. sz. tjkönyvben A) 1-18. sorsz. alatt foglalt 739, 794, 795., 1046., 1139., 1256., 1408., 1547., 1676., 1789., 1897., 2202., 2327., 2513., 2550., 2646., 2647., 2662. és 2595., valamint a 19. sorsz. alatt foglalt 2000/461621 ed résznyi legelőilletőségben **Pandó Bód Jánosné** szül. **Bodon Klára**, **Lukács Jánosné** szül. **Bodon Amália** és **Bodon Lukács** B) 3., 4. és 5. alatti birtokilletőségére 875 forintban a fent ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1899. évi július hó 15-ik** napjának d. e. 10 óráját Radnóton a község-házhoz tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok becsáron alól elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, az az 87 frt 50 kít készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett, és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismerényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1899. évi március hó 30-án.

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

KOVÁCS ZSIGMOND

FÉRFI és NŐI CZIPÉSZ-ÜZLETE RIMASZOMBAT.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **Rimaszombatban, Erzsébet-tér 27. sz. a.** levő s 30 év óta fennálló jó birnevű

férfi és női czipész üzletet

Kovács Zsigmond örököseitől átvettem, s azt úgy a **saját műhelyemben**, valamint a **budapesti, bécsi és carlsbádi** elsőrendű gyárakban készült legújabb divatu **férfi, női és gyermek-czipőkből** nagy raktárral rendeztem be.

Nem mulaszthatom el ez alkalommal a n. é. közönség eddigi szives pártfogását megköszönni s egyuttal kérni azt jövőben is; — főtörökvesem ezután is oda irányul, hogy a **műhelyemben készült mértékszerű megrendeléseknél** s a raktári árukból is a jó anyag, pontos és szolid kiszolgálattal a mélyen tisztelt közönség jóindulatú pártfogását kiérdemeljem.

Rimaszombat, 1899. június hó.

Teljes tisztelettel

KOVÁCS ZSIGMOND.

RÁBELY MIKLÓS

KÖNYVNYOMDÁJA,

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala

RIMASZOMBATBAN,

Pokorágyi-utca 1-ső szám, a községi fiu-iskola mellett.

Ajánlkozik mindennemű könyvnyomdai munkák gyors, pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok stb.

Pénzügyezeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimké és rágcedulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok, csomagoló-papír czégnomással stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, borezimké, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, táncrendek, gyászjelentések, névjegyek stb. elvállaltatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Ugyanitt egy jó házból való fiu, ki legalább 1-2 gimnáziumi osztályt végzett, tanulól felvétetik.